

TAULA RODONA A L'AUDITORI DE SANTA COLOMA amb Joan Llinàs, Lluís Masó, Toni Soler i Quim Torra, NOVEMBRE 2014

DE 1640 A 1714 LA FI D'UN SOMNI

“Ens caracteritzem pel seny, treball, pactisme i en canvi no hem parat de fer revolucions i ho justifiquem sempre amb intrusions alienes, sempre és culpa dels altres[...]D'aquí que la nostra vida col·lectiva sigui teixida per un encaçament de redreços i decadències; que abaltem en poques hores el treball d'anys de reconstrucció. I després a començar de bell nou, planyent-nos de l'ensopegada, però sense rumiar-hi, evitant de plantejar-nos l'anàlisi política, social i espiritual dels fets, gairebé disposats a perdonar-nos-en o bé enlairar-los en nom d'un patriotisme mal entès” Jaume Vicens Vives, *Notícia de Catalunya*, 1954.

Els catalans hem perdut totes les guerres de l'edat moderna i contemporània: 1640, 1714, 1939 som febles, Guerra civil 1462-1472 la Generalitat ofereix la corona al rei de Castella, al rei de Portugal i al duc de Provença, El 1640 l'oferim al rei de França perquè Catalunya no té exèrcit, no té gent disposada a defensar els interessos no de la Pàtria, sinó dels privilegiats. Portugal tenia rere seu un imperi colonial, Holanda tenia un imperi comercial, Catalunya no tenia res. El 1705 necessitem dels anglesos i quan aquests fallen, derrota.

Guerra Segadors: projecte global:

EQUILIBRI EUROPEU: reducció Aútries

ABSOLUTISME: reducció sistemes medievals

ENFRONTAMENTS: Andalusia, Aragó, Nàpols, Portugal, Holanda, la Fronda a França: fracassa i absolutisme; rei guillotinat a Anglaterra: triomfa i parlamentarisme.

REVOLTA DELS SEGADORS PRIMER, GUERRA DE SEPARACIÓ

Assassinat i crema de cases de senyors, jutges, agutzirs, oïdors reials, incendis de notaries, vertadera guerra a Vic entre el poble menut i les classes benestants. A Mataró es revoltaren al crit de “ *los richs que paguin lo gasto*”. Quan, els terços cremaren la majoria de cases i masies de Santa Coloma de Farners, deixaren intactes les dues cases del noble local Ramon de Farners. Els colomencs, quan tornaren a la vila i veieren el succeït, el primer que feren fou cremar les dues cases dels Farners. a Girona, saquejaren diversos convents i mataren dos capitans, un cavaller i tres ajudants del jutge

En una guerra, els catalans sempre hem realitzat guerres internes, fratricides o civils perquè sempre hi ha interessos interns contraposats: Hi ha moltes Catalunyaes, el 1640 i el 1714

Dietari de Miquel Parets, menestral de Barcelona, 1640

no es governava sinó per parcialitats i per ambició i per interessos i enveges i venjances, tant per part dels francesos com per part dels catalans, doncs no hi havia cap català que servís a la pàtria per pur amor, sinó pels seus propis interessos; desdixada la terra que arriba a tan miserable estat”

El 1884 el Fossar de les Moreres adquirí fama renovada amb la poesia del mateix nom de Frederic Soler "Pitarra" on és el mateix enterramorts, mestre Jordi, qui nega la sepultura al seu propi fill perquè s'ha passat a les tropes borbòniques i quan el porten mort, davant el seu nét exclama: *"Lo seu crim dels bons l'allunya, /fou traïdor a Catalunya./ -A on l'enterrem? A fora./ Al fossar de les moreres / no s'hi enterra cap traïdor; / fins perdent nostres banderes /serà l'urna de l'honor"*.

Els miquelets són grups de pagesos catalans que fan la guerra quasi pel seu compte, hi ha els miquelets de França i els miquelets de França, serveixen per ajustar comptes pendents

En una guerra, en cap guerra, hi ha bons i dolents, només hi ha víctimes

Degollament indiscriminat d'uns i altres de presoners, dones, ancians, nens i malalts:

Constantí, Cambrils, Martorell,

crema de Sta Coloma el 1640

Arxiu Girona: Notarials Sta Coloma 1640

Foli 28 àpoca signada el **30 de març 1640** Res més fins al mateix foli una àpoca signada el **25 de febrer de 1641**

Matrimonis 1640: **28 abril un i després fins el 2 de desembre**

En totes les guerres les elits han desertat de la defensa del que en diem Catalunya, han anat sempre amb el rei

SÍMBOLS

GUERRA DE SEPARACIÓ: Cant dels Segadors

GUERRA DE SUCESSIÓ: 11 de setembre (Fossar, Casanova)

Són la unió del món rural (Segadors) i món urbà (Barcelona)

QUI CREA ELS SÍMBOLS: historiadors Víctor Balaguer, Antoni Bofarull i literats

L'Onze de setembre es convertí a finals del segle XIX en un referent de l'imaginari històric català. L'any 1882 Àngel Guimerà escrivia el monòleg *Mestre Oleguer* i popularitzà la Guerra de Successió com a símbol de la lluita anticontra centralista. L'any 1884, Jacint Verdaguer publicava *Pàtria* amb el poema *Els vigatans* dedicat als caps de la revolta de 1705 i un altre on dedica unes dures estrofes al virrei comte de Santa Coloma, fins i tot impròpies d'un sacerdot:

“Comte de Santa Coloma,

Malviatge qui et pari!

Que tants llamps caiguen en terra

I que, de tants, cap et fir!

Lo dia que vares nàixer

Fou un dia maleït,

Més li valdria a ta pàtria

Que hagués nat un escorpi.”

El 1888 l'ajuntament de Barcelona inaugurà l'**estàtua de Rafael de Casanova** (obra de Rossend Nobas) que rebé la primera manifestació de l'onze de setembre el 1894, reproduccions en petit i a mida de 1,25 com verge de Farners

1899 es composava la versió actual de l'**Himne dels Segadors** amb música de Francesc Alió i lletra d'Emili Guanyavents, una versió curta i fàcil de cantar.

1907 Antoni Estruch pintava el **quadre *Corpus de Sang*** i el 1909 ***L'Onze de setembre***. Enric Prat de la Riba, president de la Diputació de Barcelona l'any 1910, ho tenia molt clar en un dels actes de recordança de l'onze de setembre i els fets de 1640: "*Recordem-los per plorar-los, per compadir-los, per agrair-los els seus esforços i el seu sacrifici, però no per imitar-los*". El 1913 la Unió Catalanista inicià el costum de visitar el Fossar de les Moreres, s'hi col·locà una làpida amb els versos d'en Pitarra, prohibit durant el franquisme

L'any 2001 s'hi construïren els elements simbòlics commemoratius del 1714: el **pebeter** amb la flama encesa perpètuament i els versos d'en Pitarra escrits en la paret. Paradoxalment, fou una firma britànica, Marks Spencers, qui finançà la restauració.

Final franquisme i inicis transició: desconeixement general dels fets, manca de símbols i referents, Josep M Solé i Sabaté,(1950) lliga Barça 1974 ho celebren a la Rambla, canten el Virolai perquè no hi havia himne del Barça i perquè no sabien els Segadors ni cap altre cançó patriòtica

ACTUALITAT ESCULTURES: molts pobles en tenen dedicades a l'Onze de setembre, altres a R Casanova, al general Moragues, potser una trentena

Alguns pobles a Guerra dels Segadors: Riudarenes, Cambrils al setge, Malla